

Fra redaktionen

I 2015 har MONA 10 års fødselsdag da vores første nummer kom i september 2005. Vi markerer 10-årsdagen med et seminar og en reception 16. september kl. 16-19 i København. Programmet er ikke lagt endnu, men vil indeholde jubilæumstale, fremhævelse af årtiets bedste artikler og diskussion af MONA's næste ti år. Som led i jubilæet vil redaktionen gerne opfordre vore læsere til at fortælle os om en god læseoplevelse med MONA. Det kunne fx være en artikel som man synes har været berigende for ens praksis, eller det kan være en diskussion man synes har været vigtig. Det kan vi bruge til at få mere af den slags indhold fremover. Fortæl os hvad du gerne vil fremhæve af de sidste 10 års MONA på www.ind.ku.dk/mona/10aar.

Men først kommer sommeren lige om lidt, og MONA bringer forhåbentligt i dette nummer stof til eftertanke og berigelse hen over sommeren. Som sædvanlig bringer vi tre artikler med nye eksempler på hvad der foregår af forskning og udvikling i det danske uddannelsessystem i disse tider. Den første, *Forståelse af matematiklærernes praksis – et socialt blik*, er skrevet af Camilla Hellsten Østergaard og Dorte Moeskær Larsen. Den beskriver først en teori som kaldes *patterns of participation*, altså “deltagelsesmønstre”, og derefter belyser den dette begreb gennem eksempler fra to lærere, Susanne og Astrid, som forfatterne har fulgt gennem en længere periode. Den overordnede intention er at vise potentialerne ved at anvende *patterns of participation* som forskningstilgang og at vise at man herved kan komme til en bedre forståelse af matematiklærerens praksis.

Den næste, *Timeglas eller værksted – Systemmetaforer og oplevede effekter i matematikundervisningen* er af Thomas Illum Hansen, Mette Hjelmberg og Peter Brodersen. I den præsenteres en nærmere undersøgelse af to matematiksystemer, *Matematrix* og *Format*. De bliver perspektiveret med en empirisk undersøgelse af de to læremidlers betydning for undervisningsdifferentiering som bygger på en analyse af læremidlernes repræsentation og de kognitive metaforer der er med til at strukturere indhold og aktiviteter. Metaforerne giver således et system særlige didaktiske kendemærker. Timeglasmetaforen er central i *Matematrix*, mens værkstedsmetaforen er det i *Format*. Den empiriske undersøgelse bygger på læreres og elevers scoring ud fra visse parametre. Artiklen giver et billede af to meget forskellige systemer med forskellige effekter.

Endelig giver Jan Sølberg, Jeppe Bundsgaard og Tomas Højgaard i *Kompetencemål i praksis – hvad har vi lært af KOMPIS?* en opsummering af udviklings- og forskningsprojektet KOMPIS der løb fra 2009 til 2012. Projektet var et samarbejde mellem lærere, forskere og professionshøjskolekonsulententer omkring kompetencemålsstyring af matematik-, dansk- og naturfagsundervisningen i grundskolens ældste klasser. Re-

sultaterne af samarbejdet inkluderede udvikling af modeller, begreber og praksisformer som opstod af lærernes løbende eksperimenter med kompetencemålstyret undervisning. Det har bidraget til forståelsen af kompetenceorienteret undervisning og kan dermed hjælpe lærere i grundskolen med at indfri kravene og potentialerne i Forenklede Fælles Mål i den danske folkeskole.

Vores Aktuelle Analyse er særdeles aktuel denne gang. Lars Ulriksen og Hanne Leth Andersen undersøger i *Hvad sker der med vores uddannelser? Læringsmæssige konsekvenser af karakterer* effekterne af karakterer og karaktergennemsnit som optagelseskrav til de gymnasiale og de videregående uddannelser. Karakterniveauet kan bruges til at forudsige succes i det videre uddannelsesforløb, men frafald, gennemførelse og anvendelse af uddannelse handler også om meget andet, herunder social og kulturel integration på uddannelsen. Hertil kommer at en stigende fokusering på karakterer viser sig at have omfattende læringsmæssige konsekvenser. Målet med artiklen er at undersøge om en *“tilsyneladende simpel og tilforladelig”* indikator som karakterer som optagelseskrav er med til at ændre grundlæggende på det danske uddannelsessystem og vores tilgang til undervisning og læring.

Vi bringer kommentarer til flere af indlæggene i sidste nummer af MONA. I den første har Bent Lindhardt en del betragtninger til artiklen under den sigende overskrift *Mål- eller målingsstyret undervisning?* Der er to til artiklen om udfordringer i undervisningen i enzymer. Den første af Jens Josephsen, *Kan laboratoriearbejde erstattes af simuleringsprogrammer?*, anskuer sagen fra biokemiens synsvinkel. Den anden, *Hvem skal tage handsken op?*, ser på de tværfaglige udfordringer ud fra matematikkens synsvinkel. Den er af Henrik Peter Bang, Niels Grønbæk og Claus Richard Larsen. Der er også en kommentar fra Helle Houkjær til sidste nummers aktuelle analyse af kvalitetsbegrebet i undervisning: *Kvalitet er ikke det samme for alle elever.*

Endelig bringer vi en anmeldelse, Som vinden blæser, af bogen *Forandringens Vinde – Nye Teknologihistorier* (af Henry Nielsen, Kristian H. Nielsen, Keld Nielsen, Hans Siggaaard Jensen). Anmeldelsen er skrevet af Klaus Rasmussen og Anita Kildebæk Nielsen.

Vi håber juninummeret vil blive læst hen over sommeren, og at mange læsere vil dele deres bedste MONA-oplevelser med os på www.ind.ku.dk/mona/10aar så MONA kan give flere af den slags oplevelser de næste ti år.